

Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 3393 / 28.02.2017

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

**Programa școlară
pentru disciplina**

RELIGIE

Clasele V-VIII

CULTUL PENTICOSTAL

București, 2017

Notă de prezentare

Programa școlară pentru disciplina *Religie – cultul pentecostal* reprezintă o ofertă curriculară pentru clasele a V-a – a VIII-a, învățământul gimnazial. Disciplina este prevăzută în planul-cadru de învățământ în aria curriculară *Om și societate*, având un buget de timp de 1 oră/săptămână, pe durata unui an școlar – în conformitate cu *Planurile-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial* aprobate prin OMENCS nr. 3590/05.04.2016.

Programa disciplinei *Religie* este elaborată potrivit modelului de proiectare curriculară centrat pe competențe. Construcția programei este realizată astfel încât să contribuie la dezvoltarea profilului de formare al elevului din ciclul gimnazial, care descrie așteptările exprimate față de elev la sfârșitul învățământului gimnazial, prin raportare la cerințele exprimate în *Legea educației naționale nr. 1/2011* cu completările și modificările ulterioare, precum și prin raportare la caracteristicile de dezvoltare ale elevilor.

Structura programei școlare de Religie include următoarele elemente:

- Competențe generale;
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare;
- Conținuturi;
- Sugestii metodologice.

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte diverse.

Competențele generale vizează achizițiile elevului dobândite la ora de *Religie* pe parcursul întregului învățământ gimnazial. Acestea contribuie în mod direct la realizarea profilului de formare al elevului din ciclul gimnazial, reflectă în mod adecvat specificul domeniului educației religioase și reprezintă o etapă formativă superioară în raport cu competențele dezvoltate pe parcursul învățământului primar.

Competențele specifice sunt derivate din competențele generale și se formează pe durata unui an școlar. Acestea sunt adaptate la nivelul de dezvoltare al elevilor, au rol în orientarea evaluării performanței acestora și oferă cadrul pentru proiectarea demersului didactic.

Pentru dezvoltarea competențelor specifice, în programă sunt propuse **exemple de activități de învățare** variate, cu rol de orientare a strategiilor didactice ce urmează a fi dezvoltate de profesori. Acestea valorifică contexte de învățare formală, nonformală și informală, vizează activitatea elevilor (nu a profesorului) și au rol de a stimula participarea activă a acestora la propria învățare. Profesorul are libertatea să modifice, să completeze sau să înlocuiască activitățile de învățare.

Conținuturile învățării constituie decupaje didactice relevante, necesare elevilor pentru dobândirea competențelor specifice. La nivelul fiecărei clase, programele prezintă o ofertă curriculară care include aspecte de învățătură creștină, elemente de morală religioasă aplicată și aspecte de viață comunitară.

Sugestiile metodologice oferă clarificări pentru elementele de noutate ale programei și includ exemple de strategii didactice, repere pentru proiectarea demersului didactic, precum și elemente de evaluare continuă. De asemenea, sugestiile metodologice fac trimitere la o diversitate de contexte de învățare și la modalități de personalizare a demersului didactic (prin referiri la interese speciale de cunoaștere, specificul diferitelor comunități, adaptarea la nevoi speciale de învățare).

Pentru a asigura un cadru coerent în predarea *Religiei*, programa școlară propune un set de elemente comune pentru toate cultele din România ce au drept de predare a propriei religii în sistemul de învățământ: lista competențelor generale, o parte dintre competențele specifice și o serie de exemple de activități de învățare și partea generală a sugestiilor metodologice. Listele de competențe specifice și de conținuturi sunt elaborate de către fiecare cult, permițând orientarea către teme relevante pentru fiecare dintre acestea.

Competențe generale

- 1. Utilizarea conceptelor specifice religiei proprii, în conexiune cu diferite manifestări ale credinței**
- 2. Manifestarea unui comportament moral, în viața personală și în societate, în acord cu valorile religioase**
- 3. Raportarea experiențelor din viața de zi cu zi la principiile religioase, cu respectarea identității și diversității religioase**

CLASA a V-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Utilizarea conceptelor specifice religiei proprii, în conexiune cu diferite manifestări ale credinței

Clasa a V-a

1.1. Explicarea rolului personalităților din Vechiul Testament în devenirea umanității/istoria mântuirii

- *lecturarea unor texte biblice referitoare la credința în Dumnezeu, manifestată de persoane din Vechiul Testament*
- *exerciții de recunoaștere a unor persoane sau motive ale Vechiului Testament, în diferite opere literar-poetice, filme*
- *realizarea de organizatoare grafice de diferite tipuri (de exemplu, tabele cronologice, scheme) pentru sistematizarea informațiilor referitoare la viața persoanelor biblice din Vechiul Testament*
- *povestirea unor evenimente biblice „pas cu pas” pornind de la un cuvânt, simbol, pretext, utilizând tehnici interactive*
- *participarea la jocuri de rol/dramatizare pe tema unor evenimente din Vechiul Testament (de exemplu, vinderea lui Iosif de către frații săi)*

1.2. Descrierea unor aspecte caracteristice religiei proprii, utilizând concepte specifice

- *participarea la discuții pe diferite teme: credința în Dumnezeu, religii monoteiste și politeiste, crearea lumii și a omului, libertatea omului, Decalog, prooroci și proorocii*
- *vizionarea unor documentare științifice, cu argumentări biblice, pe tema apariției universului și a omului*
- *lecturarea unor texte biblice reprezentative referitoare la modalitățile prin care Dumnezeu S-a descoperit omului în Vechiul Testament*
- *realizarea unor compoziții plastice/literare pe temele studiate (de exemplu, „Zilele creației”, „Bucuria Paradisului”, „Ecologie – păstrarea și îngrijirea lumii pe care Dumnezeu a creat-o pentru om”)*

1.3. Identificarea mesajului moral-religios din texte sau suporturi expresive date (biblice, religioase, literare, plastice, istorice)

- *exerciții de definire a unor termeni abordați în cadrul diferitelor teme (de exemplu, religie, templu, prooroc), utilizând dicționare sau alte surse de informare*
- *exerciții de corelare a informațiilor religioase cu cele dobândite la alte discipline de studiu (de exemplu, istorie, biologie, geografie) referitoare la evenimentele și persoanele biblice studiate*
- *analizarea unor texte sau expresii figurativ-plastice cu relevanță pentru valori religioase precum prietenie, iertare, ascultarea de Dumnezeu*
- *realizarea unor compuneri care să ilustreze un anume mesaj moral-religios dat*

2. Manifestarea unui comportament moral, în viața personală și în societate, în acord cu valorile religioase

Clasa a V-a

2.1. Exprimarea unor aprecieri personale privind semnificația morală a comportamentului persoanelor din textele studiate

- *povestirea unor fapte săvârșite de personajele biblice, cu relevanță pentru valori precum: iubirea față de Dumnezeu și față de semenii, atașament, iertare, prietenie, respect, ajutor*
- *realizarea de caracterizări ale unor persoane biblice, valorificând modelul de elaborare studiat la limba și literatura română sau la alte discipline*
- *participarea la jocuri de rol „Așa da/Așa nu” referitoare la comportamentul unor persoane biblice în relație cu semenii (de exemplu, Avraam, Iosif, frații lui Iosif, sora lui Moise)*
- *exerciții de identificare a propriilor talente sau disponibilități comportamentale și a modalităților de valorificare a acestora, pornind de la modelele biblice studiate*
- *evidențierea actualității unor reguli sau principii vechi-testamentare în lumea de astăzi, prin exemple sau studii de caz*

Clasa a V-a

2.2. Selectarea unor reguli de comportament moral-religios din diferite contexte de viață, din perspectiva unor criterii date

- *exerciții de identificare a unor reguli de comportament în viața cotidiană, pornind de la poruncile din Decalog*
- *prezentarea și discutarea unor studii de caz referitoare la comportamente din viața cotidiană manifestate în acord/dezacord cu poruncile din Decalog*
- *stabilirea de comparații între poruncile din Decalog și alte reguli de comportament din diferite contexte de viață cotidiană (de exemplu, familie, grup de prieteni, școală, societate, biserică)*

3. Raportarea experiențelor din viața de zi cu zi la principiile religioase, cu respectarea identității și diversității religioase

Clasa a V-a

3.1. Evidențierea elementelor definitorii ale propriei identități religioase

- *prezentarea unor aspecte legate de propria identitate religioasă, utilizând modalități variate (de exemplu, descrierea unor elemente specifice, elaborarea unei compuneri, prezentarea unor fotografii)*
- *identificarea unor elemente de diversitate în modul de manifestare a credinței, pornind de la realități din viața familiei, a clasei, a școlii, a comunității*
- *elaborarea de scurte compuneri pornind de la modele biblice de păstrare a identității religioase în diferite contexte (de exemplu, evreii în robia egipteană, proorocul Daniel în Babilon)*
- *participarea la întâlniri cu membri ai comunității (de exemplu, părinți, personal de cult) care sunt invitați în cadrul activităților din clasă pentru a prezenta aspecte specifice diferitelor religii din comunitate*
- *vizitarea/observarea pe baza unor imagini a elementelor de diversitate religioasă de la nivelul comunității (de exemplu, locașuri de cult)*

3.2. Identificarea unor responsabilități față de sine și față de comunitate, după repere date, prin raportare la valorile moral-religioase

- *analizarea unor imagini reprezentative pentru implicarea în viața comunității*
- *lecturarea unor texte biblice și literare relevante, pe tema nevoii asumării de responsabilități în cadrul diferitelor grupuri de apartenență*
- *exersarea unor rugăciuni pentru semenii și rostirea acestora în diferite contexte*
- *realizarea de proiecte de grup pe tema modului în care copiii se pot implica în viața comunității (de exemplu, vizitarea bătrânilor singuri din comunitate, activități de ajutorare a persoanelor sărace)*
- *elaborarea în echipe a unor materiale (de exemplu, pliante, afișe, filmulețe) care reflectă modul de implicare a elevilor în activități de voluntariat la nivelul școlii sau al comunității*

3.3. Prezentarea modalităților de celebrare a diferitelor sărbători în viața personală și în comunitățile de apartenență

- *participarea la discuții despre principalele sărbători și evenimente legate de viața familiei, valorificând experiențele personale*
- *participarea la sărbători religioase sau laice ale comunității, în diferite moduri (de exemplu, realizarea de serbări, interpretarea de colinde)*
- *organizarea de minianchete cu persoane în vârstă de la nivelul comunității, pentru împărtășirea de informații referitoare la modul de celebrare a unor sărbători în trecut*
- *elaborarea unor proiecte individuale, în perechi sau în echipă, pe teme precum: „Crăciunul în familia mea”, „Cum ne pregătim pentru Învierea Domnului”, utilizând tehnici diferite (de exemplu, texte, fotografii, colaje)*

Conținuturi

Domenii de conținut	Conținuturi*
Dumnezeu se face cunoscut omului	<ul style="list-style-type: none"> • Dumnezeu în creație (Dumnezeu este Părintele omenirii; crearea îngerilor și rolul lor în viața omului; crearea lumii văzute; diversitatea și frumusețea acesteia; cunoașterea lui Dumnezeu din creația Lui) • Dumnezeu în istorie (creația familiei, expansiunea rasei umane și formarea popoarelor, atenția specială a lui Dumnezeu asupra poporului Israel, împlinirea planului lui Dumnezeu;) • Dumnezeu în Sfânta Scriptură (inspirația Scripturilor, revelația lui Dumnezeu, darea Legii, profețiile) • Promisiunea unui Mântuitor (Adam și Eva – prima familie; bucuria vieții în rai; legătura omului cu Dumnezeu înainte și după căderea în păcatul strămoșesc; promisiunea venirii Mântuitorului) • Prietenia lui Dumnezeu cu Avraam (chemarea și legământul lui Dumnezeu cu Avraam; începuturile poporului ales) • Dumnezeu salvează: Noe (starea de păcat a omenirii; Noe ascultă de Dumnezeu; Dumnezeu salvează omenirea) • Dumnezeu iartă (Iacov și cei 12 fii; strămutarea în Egipt a poporului ales; de la vânzare la răscumpărare; puterea iertării) • Dumnezeu vorbește cu omul: Moise (eliberarea din robia egipteană; drumul spre Țara Făgăduinței, primirea Decalogului)
Iubirea lui Dumnezeu și răspunsul omului	<ul style="list-style-type: none"> • Decalogul: importanța lui în viața omului (explicarea Decalogului ca dar al iubirii lui Dumnezeu; actualitatea Decalogului; porunci și legi – aspecte generale; rolul legilor în diferite contexte de viață socială) • Chemarea omului la slujirea lui Dumnezeu (despre chemarea lui Dumnezeu) • Răspunsul omului la chemarea lui Dumnezeu (exemple de personaje biblice care au răspuns la chemarea lui Dumnezeu: Samuel/Iona/Ieremia) • Eroi ai credinței în Vechiul Testament (rugăciunea, postul, jertfele: semnificația și importanța în Vechiul Testament și în prezent; exemple din Vechiul Testament: Abel/Ilie/Daniel/Estera)
Viața creștinului împreună cu semenii	<ul style="list-style-type: none"> • Atașamentul față de propriul popor (despre existența popoarelor, modalități de manifestare a iubirii față de propriul popor, exemple de persoane biblice care și-au slujit poporul: Moise/Ghedeon/Ilie/Daniel/Estera) • Dialogul cu semenii despre credința în Dumnezeu (importanța dialogului despre Dumnezeu; contexte de dialog despre credință; posibile dificultăți în dialogul pe teme de credință; exemple de persoane biblice care au vorbit semenilor despre Dumnezeu: Iona/Ilie/slujnica lui Naaman Sirianul/Iov) • Ajutorul oferit celorlalți (ajutorul ca formă de exprimare a credinței și a iubirii lui Dumnezeu; persoane care au nevoie de ajutor; modalități de ajutorare a altora; exemple biblice de ajutorare a celor săraci și asupriți: Iosif/Moise/Ilie/Elisei)
Viața comunității și sărbătorile creștine	<ul style="list-style-type: none"> • Nașterea Domnului Isus (Vestirea nașterii lui Isus Cristos, nașterea lui Isus Cristos, păstorii din Betleem) • Botezul Domnului (Nașterea lui Ioan Botezătorul, botezul lui Isus Cristos) • Învierea Domnului (Învierea lui Isus Cristos, Isus se arată Mariei, beneficiile Învierii) • Înălțarea Domnului (Înălțarea lui Isus, promisiunea Duhului Sfânt, promisiunea revenirii) • Pogorârea Duhului Sfânt (pogorârea Duhului Sfânt, importanța pogorârii Duhului Sfânt)

*Notă: Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor specifice. Activitățile de învățare sugerate oferă o imagine posibilă privind contextele de dobândire a acestor competențe. Aspectele detaliate în paranteză oferă o perspectivă de abordare a fiecărui element de conținut, iar profesorul va alege cel puțin un exemplu dintre variantele marcate cu „/”.

CLASA a VI-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Utilizarea conceptelor specifice religiei proprii, în conexiune cu diferite manifestări ale credinței

Clasa a VI-a

1.1. Prezentarea cronologică a principalelor evenimente din viața și activitatea Mântuitorului Isus Hristos, pe baza textelor biblice

- exerciții de localizare pe hartă a locurilor sfinte precizate în temele studiate (de exemplu, Țara Sfântă, Nazaret, Betleem, Ierusalim, râul Iordan)
- realizarea de tabele cronologice/hărți conceptuale/scheme pentru sistematizarea informațiilor referitoare la viața și activitatea Domnului Isus Hristos
- exerciții de identificare a ordinii logice și cronologice a evenimentelor din viața lui Isus Hristos, prin tehnici variate (de exemplu, ordonare, numerotare, eliminare, grupare)
- participarea la activități tip joc didactic, în perechi sau în grup, care vizează selectarea/prezentarea de informații despre persoane sau evenimente biblice (de exemplu, rebus, „Plan de călătorie” – marcarea unei rute pe hartă, „Cine? Ce? Unde? Când?”, „Recunoaște personajul”,)
- prezentarea textelor unor cântări, în paralel cu prezentarea momentelor importante din viața Mântuitorului

1.2. Integritatea unor concepte specifice în prezentarea de evenimente religioase, istorice și culturale

- exerciții de identificare, în diferite contexte de comunicare, a termenilor învățați (de exemplu, subliniere, încercuire, bifare, transcriere, selectare)
- exerciții de utilizare a termenilor specifici (de exemplu, pildă, templu, învățătură, rugăciune, post, milostenie, iubire, credință, fapte bune, minune) în diferite contexte de comunicare și cu diferite sensuri (de exemplu, completarea de text lacunar, alcătuire de enunțuri)
- redactarea de texte (de exemplu, elaborarea de scurte povestiri; continuarea unei povestiri cu titlu dat sau cu titlu la alegere, pe baza unui plan de idei; redactare de mesaje, scrisori, rugăciuni simple) în care să fie descrise sentimente și trăiri personale, în legătură cu teme studiate (de exemplu, ajutor, recunoștință, puterea rugăciunii)
- identificarea unor teme sau motive nou-testamentare în anumite creații culturale, clasice sau contemporane, cu sprijinul profesorului
- analizarea semnificației cererilor din rugăciunea „Tatăl nostru”, cu sprijinul profesorului

1.3. Selectarea de informații adecvate din surse și cu mijloace variate, pe teme cu relevanță moral-religioasă

- exerciții de analizare comparativă a unor texte biblice cu texte literare privind modul în care sunt prezentate evenimente din viața Mântuitorului, utilizând tehnici variate (de exemplu, tabele, diagrame, glosare, fișe de lucru)
- stabilirea de asocieri/corespondențe între proverbe și zicători – expresii biblice
- realizarea în echipe a unor miniproiecte pe teme variate, valorificând informații din domenii variate (religie, istorie, geografie) învățate la școală sau identificate în atlase, enciclopedii, reviste, media, Internet

2. Manifestarea unui comportament moral, în viața personală și în societate, în acord cu valorile religioase

Clasa a VI-a

2.1. Prezentarea unor modele spirituale, pe baza textelor biblice, religioase, literare studiate

- *analizarea mesajului moral-religios din pildele Domnului Isus Cristos, din perspectiva modelelor spirituale (de exemplu, Pilda vameșului și a fariseului, Pilda celor doi datornici)*
- *realizarea de caracterizări ale unor personaje biblice sau din texte literare, din perspectiva unei virtuți/valori reprezentative (de exemplu, Ioan Botezătorul – curajul; Simeon – speranța; Iosif – bunătatea; Magii – dărnicia; Apostolii – credința)*
- *argumentarea unei opinii personale referitoare la teme de morală religioasă abordate în activitatea din clasă, utilizând metode și tehnici diverse (de exemplu, alegere duală/multiplă; tehnici interactive)*
- *elaborarea unor miniproiecte pe tema vieții și activității unor personalități de la nivelul comunității/național, care s-au remarcat ca modele de credință și patriotism, utilizând tehnici variate*
- *analizarea mesajului moral-religios exprimat în diferite forme și izvoare istorice (de exemplu, documente, cronici, scrisori, inscripții), identificate în mediul virtual sau prin vizitarea de ctitorii ale unor domnitori români*

2.2. Relaționarea pozitivă cu colegii, în activități, sarcini de învățare, situații-problemă, utilizând reguli de comportament moral-religios

- *participarea la discuții de grup despre modalitățile în care se poate aplica porunca iubirii în relația cu colegi sau alți copii aflați în situații speciale (de exemplu, copii cu dizabilități, copii care au părinți în străinătate, copii aflați în situația de abandon școlar)*
- *implicarea în rezolvarea unor situații problemă care apar în clasă sau în școală, cu respectarea regulilor de comportament religios-moral, însoțită de reflecția asupra acestora (de exemplu, „Ce ai face dacă...”, „Ce s-ar întâmpla dacă...”)*
- *realizarea unor activități cu rol de reflecție asupra modului de implicare personală în practicarea valorilor moral-religioase (de exemplu, elaborarea de felicitări sau scrisori pe tema „Recunoștința față de părinții mei”; realizarea de texte scurte pe tema „Primul meu pas spiritual”; crearea de mesaje pe tema „Schimbare prin iertare”)*

3. Raportarea experiențelor din viața de zi cu zi la principiile religioase, cu respectarea identității și diversității religioase

Clasa a VI-a

3.1. Analizarea unor moduri de manifestare a diversității religioase în viața personală, a grupurilor de apartenență, a comunității

- *lecturarea unor texte biblice referitoare la iubirea Domnului Isus Cristos față de toți oamenii, indiferent de religie sau de naționalitate (de exemplu, vindecarea slugii sutașului din Capernaum)*
- *realizarea de colaje, postere, pliante, mesaje-cheie cu rol de exemplificare a unor valori moral-religioase (de exemplu, iubirea și purtarea de grijă a lui Dumnezeu față de toți oamenii, respectarea diversității), utilizând tehnici variate (de exemplu, texte biblice, imagini, desene)*
- *analizarea unor studii de caz pe tema diferitelor confesiuni care există la nivelul comunității, prin evidențierea similitudinilor sau specificității de ordin cultic, ritualic*
- *participarea la jocuri de rol pe tema respectării diferitelor norme moral-religioase, cu scopul exersării diferitelor tipuri de atitudini și comportamente*

3.2. Asumarea unor responsabilități față de sine și față de ceilalți, prin raportarea la valorile moral-religioase

- *povestirea unor întâmplări din viața proprie sau a semenilor, în care au aplicat învățăturile dobândite la ora de religie (de exemplu, credința, iertarea, rugăciunea, recunoștința, milostenia, păstrarea sănătății)*
- *analizarea de fotografii din arhiva personală sau de pe rețeaua Internet (de exemplu, site-ul bisericii), care prezintă aspecte ale vieții religioase din viața personală sau a comunității*
- *realizarea unor microcercetări (de exemplu, observații, anchete, sondaje de opinie) pe teme referitoare la aspecte concrete din viața religioasă a comunității*
- *realizarea efectivă a unor activități cu caracter social-filantropic pentru membrii comunități*

Clasa a VI-a

3.3. Analizarea rolului diferitelor sărbători în viața personală și a comunității, cu identificarea de elemente de specificitate pentru diferite comunități

- organizarea de miniproiecte pe teme referitoare la modul de celebrare a diferitelor sărbători religioase, folosind metode și tehnici diverse (de exemplu, „Agenția de turism”, „Amintiri de la sărbătoarea...”, „Buletinul de știri”)
- organizarea unor discuții referitoare la semnificația și la rolul participării la slujbele religioase
- redactarea unui mesaj scris (de exemplu, scrisoare, email) către un prieten real sau imaginar, care să prezinte aspecte privind modul de celebrare a unei sărbători religioase în familie sau comunitate

Conținuturi

Domenii de conținut	Conținuturi*
Dumnezeu se face cunoscut omului	<ul style="list-style-type: none">• Țara Sfântă în vremea Mântuitorului Cristos (aspecte geografice și istorice; aspecte generale referitoare la viața religioasă, politică, socială și familială a evreilor; ocupații de bază)• Nașterea și copilăria lui Isus Cristos (vestirea Nașterii, împlinirea Vechiului Testament; nașterea și copilăria lui Isus Cristos)• Începutul propovăduirii lui Isus Cristos (Ioan Botezătorul; botezul Domnului; începutul propovăduirii; alegerea apostolilor)• Iubirea Mântuitorului Isus Cristos pentru oameni (marea poruncă a iubirii; iubirea semenilor și a vrăjmașilor; exemple de minuni făcute din iubire față de oameni)• Rugăciunea Tatăl nostru – (Dumnezeu ca Părinte iubitor al omenirii; apelativul „Tată” prin care creștinii, ca fii spirituali, se adresează lui Dumnezeu; explicarea și importanța rugăciunii)• Jertfirea pe cruce și biruința asupra morții (Pătimirile, moartea și Învierea Domnului; deschiderea raiului pentru toți oamenii)• Înălțarea Domnului Isus Cristos (înălțarea Domnului la Cer și trimiterea Duhului Sfânt; rolul apostolilor și al urmașilor acestora)
Iubirea lui Dumnezeu și răspunsul omului	<ul style="list-style-type: none">• Recunoștința omului (contexte de exprimare a recunoștinței, exemple biblice – mulțumirea adusă de leprosul vindecat, exemple din viața cotidiană)• Mărturii despre ajutorul primit de la Dumnezeu (ajutorul primit în diferite situații ale vieții; importanța vestirii ajutorului primit, exemple biblice – vindecarea orbului din naștere /vindecarea celor doi orbi /înmulțirea pâinilor)• Dorința pentru schimbarea vieții (importanța autocunoașterii și nevoia de îndrumare duhovnicească, rolul rugăciunii și al mărturisirii; exemple biblice, apostolul Pavel/apostolul Matei/Zaheu)• Mărturii ale Dumnezeirii lui Isus Cristos (nașterea supranaturală, minunile săvârșite de Isus, Învierea Domnului, Înălțarea la cer)
Viața creștinului împreună cu semenii	<ul style="list-style-type: none">• Căutarea Împărăției lui Dumnezeu (Împăratul Cristos și împărăția lumii; pilde despre Împărăția lui Dumnezeu; cum, unde, când și cu cine căutăm Împărăția lui Dumnezeu)• Încrederea în purtarea de grijă a lui Dumnezeu (despre Harul divin; exemple biblice: fragmente din Predica de pe munte; minunea înmulțirii pâinilor și peștilor; modalități de manifestare a harului divin în viața omului)• Rugăciunea, putere a vieții creștine (rolul rugăciunii și al postului în viața unui creștin; exemple de rugăciuni pentru sine și pentru semenii; pilde despre puterea rugăciunii – Pilda vameșului și a fariseului)• Milostenia, manifestare a iubirii față de semenii (semnificație, rol, modalități de împlinire; pilde biblice – Pilda Samaritanului milostiv; fapte de milostenie din viața cotidiană)• Iertarea, semn al bunătății sufletești (rolul împăcării și al iertării în relațiile cu Dumnezeu, cu sine și cu semenii; cuvintele Mântuitorului despre iertare; pilde biblice – Pilda celor doi datornici)

Viața comunității și sărbătorile creștine	<ul style="list-style-type: none"> • Nașterea Domnului Isus (vestirea Nașterii lui Isus Cristos, Cântarea Mariei, Nașterea lui Isus Cristos) • Botezul Domnului (Cântarea lui Zaharia, Propovăduirea lui Ioan Botezătorul, Botezul lui Isus Cristos) • Învierea Domnului (Învierea lui Isus, Isus se arată Mariei, Isus se arată ucenicilor, Isus se arată lui Toma, Beneficiile Învierii) • Înălțarea Domnului (Înălțarea lui Isus, promisiunea Duhului Sfânt, promisiunea revenirii) • Pogorârea Duhului Sfânt (Pogorârea Duhului Sfânt, Importanța pogorârii Duhului Sfânt)
--	---

*Notă: Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor specifice. Activitățile de învățare sugerate oferă o imagine posibilă privind contextele de dobândire a acestor competențe. Aspectele detaliate în paranteză oferă o perspectivă de abordare a fiecărui element de conținut, iar profesorul va alege cel puțin un exemplu dintre variantele marcate cu „/”.

CLASA a VII-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Utilizarea conceptelor specifice religiei proprii, în conexiune cu diferite manifestări ale credinței

Clasa a VII-a

1.1. Analizarea manifestării lucrării Duhului Sfânt în viața Bisericii și în devenirea spirituală a omului, pe baza unor texte religioase

- participarea la discuții pe teme referitoare la: asemănarea omului cu Dumnezeu, Duhul Sfânt – Persoană a Sfintei Treimi
- analizarea atributelor personale ale Duhului Sfânt
- lecturarea unor texte biblice reprezentative referitoare la viața Bisericii primare: întemeierea Bisericii, primele comunități creștine, propovăduirea învățaturii de către Apostoli, martiriul Ștefan, minuni făcute de către Apostoli
- identificarea de informații pe tema răspândirii creștinismului în lume și în țara noastră, utilizând diferite surse
- realizarea de organizatoare grafice de diferite tipuri (de exemplu, tabele cronologice, hărți conceptuale, scheme comparative) pentru sistematizarea informațiilor referitoare la întemeierea și răspândirea creștinismului

1.2. Compararea unor modalități diverse de manifestare a vieții religioase sau a unor aspecte de învățatură religioasă

- realizarea unor prezentări pe tema lucrării Sfântului Duh în viața Bisericii și a omului, utilizând, elemente de istorie locală
- elaborarea de tabele comparative privind elementele de specificitate ale slujbelor religioase (de exemplu, scopuri, aspecte de timp și spațiu pentru realizarea lor, modul de realizare, cuvinte rostite de pastor, efecte)
- realizarea de miniproiecte pe teme legate de elemente de specificitate a bisericii și rolul acesteia în viața religioasă a comunității
- analizarea textului „Fericirilor” în relație cu modalitățile concrete de trăire a credinței în viața cotidiană
- exerciții de identificare a aspectelor comune și a celor specifice din Fericiri și din Decalog, precum și a modalităților de aplicare a acestora în viața cotidiană

1.3. Analizarea unui mesaj moral-religios, comunicat în forme variate (literatură, artă)

- stabilirea de corespondențe între texte biblice și marile sărbători creștine (de exemplu, Nașterea Domnului, Botezul Domnului, Învierea Domnului, Înălțarea Domnului, Pogorârea Duhului Sfânt)
- observarea unor elemente de specificitate prezente în diferite medii (de exemplu, în biserici, în muzee, în expoziții de artă)
- realizarea de expoziții cu produse realizate de elevi (de exemplu, desene, colaje) în cadrul orelor de religie, educație plastică sau în cadrul unor activități extrașcolare la care aceștia participă
- identificarea unor simboluri religioase exprimate în diferite forme de comunicare (de exemplu, colinde)

2. Manifestarea unui comportament moral, în viața personală și în societate, în acord cu valorile religioase

Clasa a VII-a

2.1. Identificarea de repere și modele dezirabile din punct de vedere religios, în plan personal și social

- participarea la discuții despre rolul modelelor în viață: nevoia de modele, criteriile de alegere a modelelor, modele autentice și false modele, cum poți deveni model pentru alții
- organizarea de dezbateri pe tema rolului pe care îl au modelele în luarea unor decizii personale la adolescenți

Clasa a VII-a

- *analizarea unor studii de caz pe tema alegerii modelelor (de exemplu, modele preluate de la apostoli, de la părinți sau alți membri ai familiei, de la profesori, de la colegi, de la persoane din comunitate sau din mass media)*
- *participarea la întâlniri cu personalități din diferite domenii de activitate, ce pot avea rol de modele (de viață, de carieră) care valorifică darurile primite de la Dumnezeu*
- *analizarea mesajului moral-religios din pildele Domnului Isus Hristos, cu relevanță pentru lucrarea Duhului Sfânt în viața omului și în lume*

2.2. Formularea unor opinii personale privind aplicarea normelor moral-religioase în viața personală și a grupurilor de apartenență, în relație cu normele civice

- *participarea la discuții despre importanța pentru viața personală și a comunității a normelor moral-religioase legate de bine, adevăr, prietenie, sens al vieții, comportament autentic, cu exemplificări biblice (de exemplu, prietenii slăbănogului din Capernaum)*
- *exerciții de elaborare în grup a unor reguli de comportament specifice diferitelor contexte (școlare, familiale, sociale), în acord cu valorile moral-religioase, prezentate în forme variate (de exemplu, fișe, postere, dezbateri)*
- *analizarea unor studii de caz pornind de la situații concrete de încălcare a unei reguli, pe baza unui set de întrebări (de exemplu, „Care au fost urmările nerespectării acelei reguli?”, „Cum s-a simțit cel care nu a respectat regula?”, „Dar cei care au avut de suferit în urma încălcării acelei reguli?”, „Ce soluții pentru îmbunătățirea situației se pot aplica?”)*
- *realizarea de corelații între norme moral-religioase și norme civice, în relație cu noțiunile de: libertate, dreptate, adevăr, responsabilitate*
- *elaborarea unor scurte eseuri despre diferite valori moral-religioase (de exemplu, prietenie, iubire, frumos, adevăr, bucurie, ideal de viață)*

3. Raportarea experiențelor din viața de zi cu zi la principiile religioase, cu respectarea identității și diversității religioase

Clasa a VII-a

3.1. Argumentarea importanței respectului pentru diversitate și a comunicării între persoane/grupuri

- *participarea la discuții privind importanța comunicării și a respectului pentru diversitate, pornind de la situații concrete, filme, povestiri, imagini, pilde biblice*
- *analizarea unor studii de caz pe tema discriminării copiilor, pe aspecte legate de diferențele în funcție de etnie, religie, stare de sănătate*
- *implicarea în jocuri de rol pe tema efectelor lipsei de comunicare în diferite contexte/utilizării comunicării ca mijloc de rezolvare a unor situații problematice, valorificând învățătura Mântuitorului Isus Hristos despre valoarea persoanei umane*
- *identificarea unor aspecte de credință comune diferitelor culte existente la nivelul comunității (de exemplu, sărbători comune, valori comune), utilizând diferite surse de informare (de exemplu, Internet, discuții cu personal de cult sau membri ai diferitelor culte religioase din comunitate)*

3.2. Manifestarea reflecției critice față de responsabilități asumate în viața proprie și a comunității, prin raportarea la valori moral-religioase

- *participarea la discuții despre valori moral-religioase: ce sunt, care sunt, ce rol au în viața omului*
- *exerciții de caracterizare, printr-o valoare centrală, a diferitelor persoane, (de exemplu, persoana proprie, colegi, prieteni, personalități din diferite domenii de activitate, sfinți)*
- *analizarea unor întâmplări asumate de elevi ca eșecuri personale și propunerea de soluții pentru recâștigarea încrederii în propria persoană, pornind de la exemple privind lucrarea harului Duhului Sfânt în viața copiilor și a tinerilor*
- *organizarea de jocuri de rol cu scopul empatizării cu diferite roluri și al conștientizării importanței asumării de responsabilități (de exemplu, „Părinte pentru o zi”, „Profesor pentru o zi”)*

3.3. Argumentarea importanței participării fiecărei persoane la viața spirituală a comunității, ca membru activ al acesteia

- *elaborarea în grup a unui plan anual de activități desfășurate în parteneriat școală-familie-biserică, pentru petrecerea timpului liber împreună cu familia, colegii, membrii comunității religioase*
- *participarea la discuții pe tema importanței sărbătorilor creștine pentru păstrarea spiritului familial,*

Clasa a VII-a

grupal și comunitar

- realizarea de miniproiecte pentru elaborarea unor materiale promoționale (de exemplu, pliante, articole pentru revista școlii, articole pentru site-ul bisericii/comunității) privind viața spirituală a comunității (de exemplu, modalități de celebrare a unor sărbători, alte evenimente semnificative)
- implicarea în acțiuni de voluntariat, desfășurate în cadrul unor colaborări ale școlii cu diferiți parteneri sociali (Biserică, primărie, poliție, ONG-uri)

Conținuturi

Domenii de conținut	Conținuturi*
Dumnezeu se face cunoscut omului	<ul style="list-style-type: none">• Duhul Sfânt în Vechiul Testament (Duhul Sfânt la creațiune; înainte de potop; în viața unor bărbați ai Vechiului Testament)• Pogorârea Duhului Sfânt la Cincizecime (scopul trimiterii Duhului Sfânt în lume: confirmarea proorociilor, fondarea Bisericii, începutul unei noi ere; despre evenimentul pogorării Duhului Sfânt peste apostoli; curajul mărturisirii lui Cristos)• Lucrarea Duhului Sfânt în biserica primară (pogorârea Duhului Sfânt la Cincizecime – actul de naștere al Bisericii; înmulțirea Bisericii; manifestarea darurilor în Biserica Primară)• Lucrarea Duhului Sfânt în viața omului (pocăința, nașterea din nou, botezul cu Duhul Sfânt; sfințirea)• Darurile Duhului Sfânt (enumerarea darurilor și definirea lor; clasificarea darurilor; actualitatea darurilor Duhului Sfânt)
Iubirea lui Dumnezeu și răspunsul omului	<ul style="list-style-type: none">• Biserica primară (perioada de aur a Bisericii lui Dumnezeu; Biserica din Ierusalim – caracteristici: învățătura apostolilor, părtășie, Cina Domnului, rugăciuni, minuni, frecventarea adunărilor, laudă la adresa lui Dumnezeu)• Biserica în istorie – (persecuțiile împotriva creștinilor: Ștefan și alți martiri, încetarea persecuțiilor și garanția libertății religioase în timpul lui Constantin cel Mare; răspândirea creștinismului în lume)• Biserica – adunarea celor credincioși; actele de cult (creștinul - membru al Bisericii, biserica locală, actele de cult: botezul în apă, cina Domnului)• Marile religii ale lumii (Iudaismul, Creștinismul, Islamismul, Budismul; descriere, răspândire)• Creștinismul la români (Apostolul Andrei; rolul creștinismului în formarea poporului român; creștinismul românesc în lumea de astăzi, continuitatea și mărturisirea creștinismului, vocația dialogului creștin în spațiul socio-cultural, confesiuni creștine în lume și în România)• Mișcarea pentecostală din România (începuturile mișcării pentecostale, evoluție, răspândire)
Viața creștinului împreună cu semenii	<ul style="list-style-type: none">• Dragostea, bucuria, pacea (definiție, descrierea și importanța roadei)• Îndelunga răbdare, bunătatea, facerea de bine (definiție, descrierea și importanța roadei)• Credincioșia, blândețea, înfrânarea poftei (definiție, descrierea și importanța roadei)
Viața comunității și sărbătorile creștine	<ul style="list-style-type: none">• Nașterea Domnului Isus (vestirea nașterii lui Isus Cristos, cântarea Mariei, nașterea lui Isus Cristos, păstorii din Betleem, Isus adus în Templu, cântarea lui Simeon)• Botezul Domnului (nașterea lui Ioan Botezătorul, propovăduirea lui Ioan Botezătorul, botezul lui Isus Cristos)• Învierea Domnului (Învierea lui Isus Cristos, Isus se arată ucenicilor, beneficiile Învierii)• Înălțarea Domnului (înălțarea lui Isus, promisiunea Duhului Sfânt, promisiunea revenirii)• Pogorârea Duhului Sfânt (pogorârea Duhului Sfânt, importanța pogorării Duhului Sfânt)

*Notă: Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor specifice. Activitățile de învățare sugerate oferă o imagine posibilă privind contextele de dobândire a acestor competențe. Aspectele detaliate în paranteză oferă o perspectivă de abordare a fiecărui element de conținut, iar profesorul va alege cel puțin un exemplu dintre variantele marcate cu „/”.

CLASA a VIII-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Utilizarea conceptelor specifice religiei proprii, în conexiune cu diferite manifestări ale credinței

Clasa a VIII-a

1.1. Argumentarea importanței asumării modelului de iubire trinitară pentru împlinirea personală și a comunității

- participarea la discuții pe teme precum: iubirea, descoperirea lui Dumnezeu, mărturisirea credinței, cuvântul lui Dumnezeu
- lecturarea unor texte care prezintă învățătura despre Sfânta Treime (texte biblice, texte privind viața unor personalități creștine, care au explicat învățătura despre Sfânta Treime)
- explicarea credinței, din perspectiva iubirii Dumnezeului Treimic față de om
- vizionarea unor fragmente din filme tematice

1.2. Formularea de argumente pentru susținerea importanței unor idei, fapte, evenimente cu relevanță moral-religioasă, în plan individual și social

- analizarea modului de manifestare a iubirii divine în diferite pilde și în minuni ale Mântuitorului
- elaborarea unor compuneri pe teme precum: „Iubirea lui Dumnezeu și răspunsul omului” „Lumea, darul lui Dumnezeu pentru om”
- participarea la dezbateri pe teme privind fapte și evenimente cu relevanță moral-religioasă de la nivelul comunității, cu accent pe exersarea modalităților de construire a argumentelor

1.3. Compararea modurilor în care un mesaj religios poate fi exprimat prin forme de comunicare diferite (muzică, literatură)

- analizarea unor simboluri religioase exprimate în diferite forme de comunicare (de exemplu, muzică religioasă)
- elaborarea de miniproiecte de grup pe teme privind rolul muzicii/al literaturii în viața omului, cu accent pe valorile moral-religioase transmise prin intermediul acestora, utilizând mijloace variate de informare și de prezentare
- realizarea de comparații între muzica laică, muzica creștină pe baza unui set de criterii date (de exemplu, scopul muzicii, valori transmise, sentimente exprimate, contexte de audiție, modalități de exprimare, autori)
- realizarea de prezentări ale lecturilor personale din anul școlar curent, cu relevanță pentru valorile moral-religioase (de exemplu, texte de literatură referitoare la mari sărbători sau la viața morală, psalmi, pilde biblice)

2. Manifestarea unui comportament moral, în viața personală și în societate, în acord cu valorile religioase

Clasa a VIII-a

2.1. Evidențierea implicațiilor moral-religioase pe care modelele urmate le pot avea în viața personală și socială

- analizarea mesajului moral-religios din pildele Domnului Isus Cristos, cu relevanță pentru înțelegerea iubirii lui Dumnezeu față de om și față de lume (de exemplu, Pilda semănătorului, Pilda întoarcerii fiului risipitor, Pilda samarineanului milostiv)
- lecturarea biografiei unor personalități religioase din perspectiva valorilor pe care le reprezintă (de exemplu, optimismul, asumarea alegerilor, efortul pentru propria devenire, perseverența în împlinirea personală)
- identificarea unor modele relevante din perspectivă creștină în cultura națională sau internațională
- exerciții de reflecție pe tema rolului modelelor din viața proprie, organizate în forme variate (de exemplu, scurte eseuri, filmulețe de prezentare, postere care să ofere răspunsuri la întrebări reflexive de tipul „Ce admir la...”, „Persoana care m-a susținut...”, „Vreau să fiu ca...”, „Scopul

Clasa a VIII-a

meu în viață”)

2.2. Asumarea de responsabilități specifice în contexte școlare și extrașcolare de colaborare cu ceilalți, respectând diversitatea grupului, inclusiv cea religioasă

- *exerciții de autoevaluare a limbajului, a gesturilor, a comportamentului față de colegi, profesori, părinți în diferite contexte de relaționare*
- *organizarea unor activități de premiere între colegi, care să evidențieze implicarea personală în aplicarea/practicarea unor valori moral-religioase (de exemplu, iubire, ajutorare, milostenie, prietenie)*
- *analizarea unor cazuri de comportamente în acord/dezacord cu porunca iubirii aproapelui, care să evidențieze importanța respectului pentru diversitatea religioasă*
- *participarea la exerciții de reflecție pe tema relației dintre libertate și responsabilitate în relație cu valorile moral-religioase, pe baza unui set de întrebări (de exemplu, „Ce înseamnă libertatea în viața mea?”, „Cum îmi manifest responsabilitatea față de ceilalți?”) sau pe baza unor modele date*

3. Raportarea experiențelor din viața de zi cu zi la principiile religioase, cu respectarea identității și diversității religioase

Clasa a VIII-a

3.1. Susținerea rolului valorilor spirituale comune ale oamenilor, ca factor de promovare a comunității și ca sursă de rezolvare a problemelor ce apar în viața cotidiană

- *realizarea, pe parcursul anului școlar, a unui compendiu cu texte biblice referitoare la iubirea dintre semeni și valorile spirituale comune ale oamenilor*
- *analizarea unor studii de caz promovate în mass-media, care ilustrează modalități de manifestare a iubirii față de oameni*
- *participarea la întâlniri cu persoane mai în vârstă (părinți, bunici, membri ai comunității), pentru împărtășirea de informații referitoare la valorile vieții lor (de exemplu, care sunt valorile cele mai importante, cum le-au influențat viața, ce valori comune au cu copiii/tinerii din actuala generație)*
- *elaborarea unor pliante/postere/eseuri pe tema implicării copiilor/tinerilor în ameliorarea problemelor specifice lumii contemporane*

3.2. Analizarea calităților personale care susțin etapele propriei deveniri, în relație cu valorile moral-religioase

- *participarea la discuții pe diferite teme: relația valori – scopuri – priorități – reușită, identificarea ipostazelor și a calităților personale care conferă valoare unui om*
- *elaborarea de liste cu valorile importante ale actualei generații de adolescenți*
- *organizarea de discuții cu persoane adulte pe tema rolului muncii și al efortului personal pentru propria devenire*
- *identificarea de asemănări și deosebiri în ceea ce privește valorile proprii și cele ale persoanelor din jur (de exemplu, colegi, prieteni, părinți, profesori), legate de aspecte precum libertatea, responsabilitatea, speranța, munca*
- *exerciții de realizare a unei hărți conceptuale a dezvoltării personale viitoare, pornind de la posibilitățile de valorificare a valorilor moral-religioase proprii*

3.3. Implicarea în activități și proiecte individuale și de grup, centrate pe nevoi și aspecte de viață spirituală a comunității

- *participarea activă la slujbele bisericii, cu rostirea rugăciunii „Tatăl nostru”, cu interpretarea unor cântări creștine învățate la orele de religie*
- *identificarea unor contexte de voluntariat în care se pot implica elevii pe parcursul unui an școlar, la nivelul comunității*
- *proiectarea și organizarea de activități variate (de exemplu, serbări de muzică religioasă/colinde, expoziții cu lucrări ale elevilor, excursii, acțiuni de binefacere), împreună cu copii de etnie, credințe, naționalități diferite de la nivelul comunității*

Conținuturi

Domenii de conținut	Conținuturi*
Dumnezeu se face cunoscut omului	<ul style="list-style-type: none"> • Sfânta Treime (caracterul personal și întreit al lui Dumnezeu; despre descoperirea lui Dumnezeu în Vechiul Testament și în Noul Testament) • Descoperirea Sfintei Treimi în istoria biblică (Descoperirea lui Dumnezeu: definiții, moduri de revelare a lui Dumnezeu în Biblie. Descoperirea lui Dumnezeu Tatăl drept Creatorul, Judecătorul, Răscumpărător pentru poporul Israel; Conlucrarea cu celelalte persoane ale Trinității; creație, prototipul jertfei lui Isaac) • Sfânta Treime în viața Bisericii (Biserica, metafore, terminologie, Scopul Bisericii: închinare, evanghelizare și creștere spirituală, Slujbele în Biserică; Actele de cult: Botezul în apă și Cina Domnului)
Iubirea lui Dumnezeu și răspunsul omului	<ul style="list-style-type: none"> • Iubirea, temelul vieții (Cea mai mare poruncă) • Sfânta Treime în creație (Dumnezeu Tatăl - Creatorul, Domnul Isus Cristos - Mântuitorul lumii) • Duhul Sfânt – Sfințitorul (chemarea la sfințire, calea spre sfințire, esența sfințeniei, roada sfințeniei) • Răspunsul omului la chemarea lui Dumnezeu (credința, pocăința, botezul)
Viața creștinului împreună cu semenii	<ul style="list-style-type: none"> • Conștiința curată (conștiința, atribut al omului; curățirea conștiinței; conștiința curată și efectele ei asupra trupului și sufletului) • Libertate și responsabilitate în viață (deciziile în viață; nevoia de argumentare și asumare a propriilor decizii; contexte și criterii de alegere a valorilor, a prietenilor, a profesiei) • Altruismul și viața creștină (definiția altruismului, respectul față de semenii) • Conlucrarea cu Dumnezeu (despre efort; Dumnezeu – partener în efortul omului; rolul efortului în viața omului/a societății; relația dintre motivație și efort; contexte de efort; efortul de a învăța; respectul pentru muncă) • Disciplina personală (ce este stăruința; adolescența și devenirea spirituală; contexte și scopuri ale stăruinței; preocupările pentru valorile materiale și spirituale; perseverența în învățare) • Probleme ale lumii contemporane și atitudinea creștinilor (provocări ale societății actuale: alcool, tutun, droguri, jocuri de noroc, mass media, internetul; cauze și efecte ale acestora; implicarea creștinilor în prevenirea, diminuarea și rezolvarea conflictelor)
Viața comunității și sărbătorile creștine	<ul style="list-style-type: none"> • Nașterea Domnului Isus (Nașterea lui Isus Cristos, Păstorii din Betleem, Isus adus în Templu, Cântarea lui Simeon) • Botezul Domnului (Propovăduirea lui Ioan Botezătorul, Botezul lui Isus Cristos) • Învierea Domnului (Învierea lui Isus Cristos, Isus se arată lui Toma, Beneficiile Învierii) • Înălțarea Domnului (Înălțarea lui Isus, promisiunea Duhului Sfânt, promisiunea revenirii) • Pogorârea Duhului Sfânt (Pogorârea Duhului Sfânt, cuvântarea lui Petru)

*Notă: Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor specifice. Activitățile de învățare sugerate oferă o imagine posibilă privind contextele de dobândire a acestor competențe. Aspectele detaliate în paranteză oferă o perspectivă de abordare a fiecărui element de conținut, iar profesorul va alege cel puțin un exemplu dintre variantele marcate cu „/”.

Sugestii metodologice

Sugestiile metodologice au rolul de a orienta cadrul didactic în aplicarea programei școlare, oferind idei și soluții posibile pentru proiectarea și derularea la clasă a activităților de predare-învățare-evaluare, în concordanță cu specificul disciplinei *Religie*.

Actuala programă școlară de *Religie* promovează principiile învățării centrate pe elev, prin focalizarea actului educațional pe experiențele, capacitățile și nevoile elevilor cu relevanță pentru domeniul moral-religios. Centrarea pe elev presupune o învățare activă (în care elevul este direct implicat în rezolvarea de sarcini de lucru), contextuală (în care noile achiziții din învățământul gimnazial se construiesc pornind de la baza de cunoștințe din învățământul primar), socială (prin faptul că promovează cooperarea și colaborarea între elevi pentru rezolvarea sarcinilor de învățare și pentru punerea în practică a valorilor moral-religioase) și responsabilă (prin faptul că elevul este susținut pentru implicarea activă și pentru asumarea de responsabilități în învățare și ca membru al comunității).

Strategii didactice

Ora de *Religie* solicită utilizarea unui cadru metodologic variat, care să îmbine strategii didactice tradiționale și moderne deopotrivă, astfel încât acestea să devină căi pentru dezvoltarea capacității elevilor de comunicare și de reflecție asupra propriei deveniri, pentru crearea unui cadru educațional bazat pe valorile moral-religioase, pentru dezvoltarea de atitudini precum încrederea, atitudinea pozitivă față de sine și față de alții, respectul pentru diferență.

De asemenea, strategiile didactice au rolul de a implica activ pe elevi în propria învățare, de a oferi acestora variate contexte de activitate cu rol de motivare pentru propria dezvoltare, de a evidenția caracterul actual al valorilor moral-religioase.

Strategiile de predare-învățare recomandate în activitățile didactice la disciplina *Religie* vizează cu precădere:

- strategii inductive, bazate pe analiza și valorificarea diferitelor contexte concrete de viață – prin: analiza unor atitudini și comportamente manifeste (exemple din texte biblice, religioase, literare; exemple din viața cotidiană); identificarea unor norme și principii moral-religioase în situații date; analiza unor exemple de respectare sau de încălcare a normelor moral-religioase; analiza rolului modelelor în viața personală și a comunității;
- strategii bazate pe învățarea prin descoperire – pornind de la diferite suporturi concret-senzoriale: seturi de imagini, ilustrații cu conținut religios-moral, fotografii care reflectă aspecte din viața religioasă proprie și din cea a familiei, imagini ce fac referire la acțiuni și aspecte din slujbele religioase;
- strategii interactive, bazate pe conversație, discuții în grup, dezbateri, interviuri, tehnici ale gândirii critice – pentru identificarea modalităților de aplicare în viața cotidiană a diferitelor valori religioase; pentru evidențierea trăsăturilor morale ale unor persoane; pentru exersarea formulării de argumente sau contraargumente cu privire la un punct de vedere;
- strategii de învățare problematizată – prin implicarea elevilor în rezolvarea unor situații-problemă ce apar în grupurile de apartenență sau la nivelul comunității, pornind de la relaționarea acestora cu valorile moral-religioase;
- strategii bazate pe lecturarea de texte variate – pentru a facilita dezvoltarea vocabularului cu termeni din domeniul religios și pentru a le susține interesul față de aprofundarea mesajului textului revelat;
- strategii care valorifică jocul de rol și dramatizarea – pentru construirea unor situații de învățare în care elevii sunt puși în variate contexte de interacțiune, de evaluare critică, de reflecție asupra unor situații de viață cotidiană, de dezvoltare a creativității și a abilităților socio-emoționale;
- strategii de învățare bazată pe proiect – care își propun implicarea elevilor în activități de grup, în vederea realizării de investigații pe o temă dată sau la alegere cu relevanță moral-religioasă; proiectele pot fi realizate la nivel de grup de elevi/clasă/școală/comunitate. Temele proiectelor vor fi relaționate cu conținuturile din programa școlară și pot viza: teme specifice disciplinei *Religie*, teme interdisciplinare sau teme legate de sărbători religioase ale comunității.

Aplicarea diferitelor strategii didactice presupune alternarea diferitelor forme de organizare a activității (individuală, în grupuri mici, frontal) și utilizarea unor resurse de învățare variate: texte (biblice, religioase, literare); imagini (icoane, planșe ilustrative); softuri educaționale, CD-uri, DVD-uri; prezentări online, adaptate competențelor și conținuturilor propuse; site-uri cu informații relevante pentru domeniul religiei.

Alegerea strategiilor de învățare presupune efortul profesorului pentru personalizarea demersului didactic, fapt care înseamnă proiectarea activităților de predare-învățare în acord cu nevoi și interese specifice. Ca urmare, în acord cu prevederile *Legii educației naționale nr. 1/2011* cu completările și modificările

ulterioare, profesorul decide cum va utiliza procentul de 25% din timpul alocat disciplinei (de exemplu, activități de predare-învățare adaptate la nevoi speciale de învățare, la interese speciale de cunoaștere, la specificul cultural și religios al comunității).

Abordarea conținuturilor

Abordarea conținuturilor presupune o atitudine flexibilă a profesorului de religie, prin accentul pus pe: valorificarea experiențelor de viață ale elevilor; accentuarea caracterului aplicativ al conținuturilor, creând contexte semnificative de învățare pentru viața reală; abordări diferențiate ale conținuturilor învățării, în acord cu experiențele elevilor și cu contextul social în care trăiesc aceștia; realizarea de conexiuni între *Religie* și alte discipline de studiu.

Conținuturile propuse în programa școlară nu reprezintă teme de lecții, ci unități tematice. Numărul de conținuturi de pe parcursul unui an școlar permite: abordarea unor conținuturi pe parcursul mai multor ore, în funcție de complexitatea acestora, de nivelul clasei de elevi, de particularitățile comunității; abordarea unor teme sau aspecte suplimentare, cu rol de adaptare a orei de religie la specificul clasei de elevi/a comunității.

Ordinea abordării conținuturilor nu este una prestabilită prin programa școlară. Profesorul are libertatea de a planifica în manieră personalizată ordinea în care va prezenta temele, în acord cu logica firească a domeniului și cu specificul vieții religioase a comunității, precum și în relație cu teme de la alte discipline de studiu.

Din punctul de vedere al specificului domeniului teologic, s-a utilizat următoarea matrice de dezvoltare a conținuturilor:

- pentru fiecare an de studiu s-a ales o temă centrală: „Dumnezeu – Tatăl” (clasa a V-a), „Dumnezeu – Fiul” (clasa a VI-a), „Dumnezeu – Duhul Sfânt” (clasa a VII-a), „Dumnezeu – Sfânta Treime” (clasa a VIII-a);
- la nivelul fiecărei clase, tema centrală a fost abordată din perspectiva a patru domenii, centrate pe: aspecte de învățătură creștină („Dumnezeu se face cunoscut omului”), aspecte de morală religioasă aplicată („Iubirea lui Dumnezeu și răspunsul omului”; „Viața creștinului împreună cu semenii”), aspecte de viață comunitară („Viața comunității și sărbătorile creștine”).

Domenii de conținut	Clasa a V-a Dumnezeu – Tatăl	Clasa a VI-a Dumnezeu – Fiul	Clasa a VII-a Dumnezeu – Duhul Sfânt	Clasa a VIII-a Dumnezeu – Sfânta Treime
Dumnezeu se face cunoscut omului	Dumnezeu – Tatăl	Divinitatea și umanitatea Domnului Isus Cristos	Duhul Sfânt	Sfânta Treime, modelul armoniei desăvârșite
Iubirea lui Dumnezeu și răspunsul omului	Viața omului cu Dumnezeu	Transformarea prin întâlnirea cu Domnul Isus Cristos	Duhul Sfânt în Biserica lui Cristos	Sfânta Treime în lume și în viața omului
Viața credinciosului împreună cu semenii	A trăi împreună cu ceilalți	Învățătura Mântuitorului cu privire la trăirea creștină	Roada Duhului Sfânt în viața creștinului	Valori creștine în viața omului
Viața comunității și sărbătorile creștine	Sărbătorile creștine	Sărbătorile creștine	Sărbătorile creștine	Sărbătorile creștine

În abordarea conținuturilor se pot utiliza **elemente de tip predominant confesional** (rugăciuni, texte biblice și despre viața unor sfinți, cântări religioase, cântări populare, patriotice și colinde), recomandate a fi abordate pe parcursul fiecărei clase. Acestea nu vor fi analizate ca unități de conținut de sine stătătoare, ci vor constitui modalități de exemplificare a temelor anterior menționate. Câteva sugestii:

- clasa a V-a:
 - rostirea unor rugăciuni: fragmente din psalmii lui David (Psalmul 115, 3-5; Psalmul 148, 1-6);
 - audierea și/sau învățarea unor texte biblice scurte: fragmente din pildele lui Solomon (Proverbe 3, 27; Proverbe 6, 20; Proverbe 14, 21);
 - audierea și/sau învățarea de cântări creștine;
 - audierea și/sau învățarea de colinde;
 - lectura unor aspecte din viața unor personaje biblice: Adam și Eva, Noe, Avraam, Isac, Iacov și fiii săi, Moise, Ghedeon, regii Saul, David și Solomon, proorocii Iona, Daniel, Ilie, Elisei;

- clasa a VI-a:
 - rostirea unor rugăciuni: „Tatăl nostru”;
 - audierea și/sau învățarea unor texte biblice scurte: Luca 1,46-50; Ioan 14,15; Matei 7,12);
 - audierea și/sau învățarea de cântări creștine și cântece patriotice;
 - audierea și/sau învățarea de colinde;
 - lectura unor aspecte din viața personajelor biblice: Iosif, Ioan Botezătorul, Apostolii, Evanghelistul Luca;
- clasa a VII-a:
 - rostirea unor rugăciuni;
 - audierea și/sau învățarea unor texte biblice scurte: Romani 8,16-17; Romani 8,28;
 - audierea și/sau învățarea de cântări creștine;
 - audierea și/sau învățarea de colinde;
 - lectura unor aspecte din viața unor personaje biblice: Apostolul Andrei, Ștefan;
- clasa a VIII-a:
 - rostirea unor rugăciuni;
 - audierea și/sau învățarea unor texte biblice scurte: Ioan 15,12; Romani 8,39; I Corinteni 13; I Tesaloniceni 5, 14-23; Galateni 6, 1-2;
 - audierea și/sau învățarea de cântări religioase și cântece patriotice;
 - audierea și/sau învățarea de colinde;
 - lectura unor aspecte din viața unor personaje biblice: Ioan, Pavel.

Contexte și medii de învățare

Nevoia de a motiva elevii pentru învățare și de a-i pregăti pentru a percepe religia ca parte componentă a vieții cotidiene presupune îmbinarea între activități de învățare organizate în contexte formale, nonformale și informale. Prin specificul ei, educația religioasă permite organizarea unor contexte variate de învățare:

- sala de clasă: – lecții, întâlniri cu personalități relevante pentru domeniul religiei, discuții pe teme religioase cu părinți sau cu alți membri ai comunității;
- bibliotecă – identificarea de cărți relevante pentru domeniul educației religioase, organizarea unor activități de lectură, participarea la întâlniri cu diferite personalități;
- biserică – participarea și observarea anumitor slujbe bisericesti; discuții cu pastorul pe teme religioase sau pentru a organiza în comun diferite evenimente la nivelul comunității;
- muzee – vizitarea unor expoziții tematice; prezentarea rezultatelor unor proiecte;
- mediul virtual, Internet – utilizarea unor platforme educaționale, căutarea de informații și imagini cu caracter religios din spațiul proximal sau din alte arealuri geografice și culturale; urmărirea de secvențe muzicale ce sunt corelate cu temele planificate;
- alte spații informale (cinematograf, stradă, parc) – vizionarea unor filme pe teme cu relevanță religioasă, observarea comportamentelor oamenilor și analizarea acestora din perspectiva valorilor moral-religioase;
- comunitate – organizarea de acțiuni de voluntariat pentru sprijinirea unor persoane aflate în situații defavorizate; acțiuni comunitare de îngrijire a mediului fizic; organizarea de expoziții, târguri, mini-campanii.

Aspecte privind evaluarea

Alături de metodele tradiționale de evaluare, probele orale, scrise și practice pentru evaluarea competențelor specifice dobândite de elevi, se recomandă a fi utilizate și metode complementare/alternative de evaluare, cum ar fi: observarea sistematică a activității și a comportamentului elevilor, proiectul, portofoliul, autoevaluarea precum și activități practice, realizarea unor activități care să valorifice achizițiile elevilor și să stimuleze în același timp dezvoltarea de valori și atitudini moral-religioase, analiza produselor activității elevilor.

De asemenea, exemplele de activități de învățare oferă numeroase sugestii pentru organizarea unor contexte de autoevaluare și reflecție asupra celor învățate, cu rol de valorizare a intereselor și abilităților personale, de interiorizare a valorilor și de identificare a modurilor de aplicare a acestora în viața personală și a comunității.

Procesul de evaluare va pune accent pe recunoașterea experiențelor de învățare și a competențelor dobândite de către elevi în contexte nonformale sau informale, ce au relevanță pentru domeniul educației religioase. În întreaga activitate de învățare și evaluare va fi urmărit, încurajat și valorizat progresul fiecărui elev în parte.

Ca urmare, în cadrul orei de *Religie*, cele mai importante funcții ale evaluării sunt funcția de reglare a strategiilor de predare-învățare și funcția motivațională a elevului pentru propria devenire.

Grup de lucru

Timiș Vasile	Ministerul Educației Naționale
Horga Irina	Institutul de Științe ale Educației
Zăbavă Mihaela	Centrul Național de Evaluare și Examinare
Cătană Gheorghe	Liceul Teologic Penticostal „Logos” Timișoara, județul Timiș
Grigoraș Liana Lăcrămioara	Liceul Teologic Penticostal „Logos” Timișoara, județul Timiș
Paveloni Cadmiel	Colegiul Național „Iulia Hajdeu” Lugoj, județul Timiș